

Till Hjälpmedelnämnden, från Hjälpmedelscentrum 2021-11-26

FÖRSLAG PÅ HANDBOKSÄNDRINGAR INFÖR 2022

FÖRSLAG ATT TAS IN I SORTIMENT

Madrass till barnsäng ingår till förskriven vårdsäng

Motivering: För att möta nya säkerhetskrav enligt ny standard för barnsängar föreslås att madrass till barnsäng ingår vid förskrivning av säng.

Den nya standarden, EN 50637:2017, som träder i kraft 2020-09-01 har nya krav på stabilitet, klämrisk och barnets längd.

Madrassen går rekonditionera.

Förslag på ny text i Handboken

Madrass och grindsskydd 18 12 18

Tillägg – kriterier för förskrivning

Madrass till barnsäng kan endast förskrivas till förskriven vårdsäng.

Tillägg till - viktig information

Madrass till barnsäng ingår och förskrivs i samband med säng. Storlek på madrass beror på om grindsskydd ska användas eller inte.

Sängar 18 12 10

Tillägg – Patientens ansvar

Madrass till vårdsäng för barn ingår och förskrivs i samband med säng. Storlek på madrass beror på om grindsskydd ska användas eller inte.

FÖRTYDLIGANDE/ÄNDRING/ NY TEXT

Ny text: Bestämmelser Hjälpmedelscentrum/ Styrning och samverkan/ Uthyrning av hjälpmedel till privatpersoner

- *Aktivrullstolar*
- *Drivaggregat, brukar- och vårdarstyrda*

Läggs till som undantag för hjälpmedel som inte kan hyras av privatpersoner

Motivering: Aktivrullstol är specialsortiment som kräver utprovning av konsulent. Även om de finns i lager så ser de så olika ut vad gäller komponenter, så det är inte bara att ta en stol och lämna ut. De är dessutom betydligt mer tippkänsliga så det är också viktigt att kolla upp och ställa in vid utleverans.

Ny text – Bestämmelser Hjälpmedelscentrum/ Regler vid förskrivning/ Förskrivare

Grundläggande förutsättning för att få förskriva hjälpmedel:

- Anställning/uppdrag hos vårdgivare som har vårdavtal med Region Västmanland eller kommunal huvudman.

Kompetens:

- Legitimerad Hälso-och sjukvårdspersonal.
- Adekvat examen med behörighet till att förskriva hjälpmedel inom angivet produktområde i handboken.

Utbildningskrav:

För förskrivare inom Hjälpmedelscentrums ansvarsområden finns krav på genomförda förskrivarutbildningar för att få förskriva hjälpmedel, se länk Vårdgivarwebben/Hjälpmedelscentrum/utbildning.

Förskrivare av inkontinenshjälpmedel se länk Vårdgivarwebben/Hjälpmedelscentrum/Inkontinens/Regler vid förskrivning av inkontinenshjälpmedel.

Socialstyrelsens webbutbildning om förskrivningsprocessen, Förskrivning av hjälpmedel

Obligatorisk för alla förskrivare, läkare undantagna.

Förskrivarutbildning Grund

Obligatoriskt för alla förskrivare, läkare undantagna.

WebSesamutbildning

Obligatoriskt för arbetsterapeuter, fysioterapeut/sjukgymnast och logopedier.

Vissa yrkesgrupper som sällan förskriver hjälpmedel, eller enbart få produkter, får en förenklad webSesaminstruktion som bygger på självstudier.

Barnmorskor och fysioterapeuter som enbart förskriver TENS, samt läkare, är undantagna förskrivarutbildning webSesam.

Produktutbildningar

Efter godkänd *Förskrivarutbildning Grund*, *webSesamutbildning* och *Socialstyrelsens utbildning* kan förskrivare anmäla sig till produktutbildningar.

- ger kunskap om förskrivningskriterier och aktuellt sortiment
- Utbildningarna är kostnadsfria. Vid frånvaro som inte anmälts debiteras kund med 450 kr exkl moms.

Några produktutbildningar är obligatoriska för att få förskrivningsrätt, det gäller: GPS-larm, TENS, Eldrivna rullstolar, Kompressionsutrustning för cirkulationsproblem och inkontinenshjälpmedel.

Dispenser förskrivningsrätt och behörighet webSesam

Nyexaminerade i förskrivande yrken i väntan på legitimation kan ges tidsbegränsad (max 3 månader) dispens för rollen förskrivare, alternativt beställare, i webSesam.

Den nyexaminerade ska ha en utsedd handledare, gå Förskrivarutbildning Grund, webSesam och Socialstyrelsens utbildning.
Verksamhetschef skickar in påskriven blankett via post eller vår uppladdningstjänst.

Studerande till förskrivande yrke kan inte få förskrivningsrätt men kan ges behörighet till ett studentkonto. Det gäller under en tidsbegränsad period för rollen läsbehörighet och/eller beställning till enhet i webSesam. Den studerande får en förenklad webSesam-instruktion som bygger på självstudier och behöver stöd av handledare på arbetsplatsen.
Chef skickar in påskriven blankett via post eller vår uppladdningstjänst.

Icke legitimerad personal som behöver administrera i webSesam, t ex lageransvariga som behöver göra beställningar till enhet eller påfyllnad av lager, hämtorder, lagerflytt eller enbart läsbehörighet i webSesam. Personalen får en förenklad webSesam-instruktion som bygger på självstudier.
Chef skickar in blankett via post eller vår uppladdningstjänst.

Nuvarande text föreslås tas bort:

*För förskrivare inom Hjälpmedelscentrums ansvarsområde finns krav på en genomgången förskrivarutbildning för att få förskriva hjälpmedel. För mer information se under rubriken Utbildning på Hjälpmedelscentrums förskrivarsidor.
Mer information och anmälan*

Den obligatoriska utbildningen omfattar Förskrivarutbildning Grund och Förskrivarutbildning webSesam. Därefter väljer förskrivaren produktutbildningar utifrån arbetsområde. Utbildningarna är kostnadsfria.

Sjuksköterskor som ska förskriva antidecubitusmadrasser ska genomgå en anpassad Förskrivarutbildning Grund samt produktutbildning.

Förskrivare av inkontinenshjälpmedel är läkare, sjuksköterska, barnmorska samt fysioterapeut/sjukgymnast. Det krävs att förskrivaren är anställd hos region, kommun eller vårdgivare som har avtal med region eller kommun. Förskrivaren ska även vara utsedd av vårdgivare (enligt SOSFS 2008:1). Enligt beslut i Gemensamma nämnden 2008 ska förskrivare i Västmanland på sikt genomgå 7,5 högskolepoäng (tidigare 5 p) högskoleutbildning i Inkontinens och kontinensbevarande vård.

Förutom Hjälpmedelshandbokens information under rubriken Inkontinens finns riktlinjer, handlingsprogram kvinnlig urininkontinens och för män samverkansdokument urologi samt webb-produktkatalog på Hjälpmedelscentrums webbplats

Information till allmänheten finns på Hjälpmedelscentrums sida på 1177 Vårdguiden.

Tillägg text - Bestämmelser Hjälpmedelscentrum/ Regler vid val av produkt/ Hjälpmedelscentrums sortiment – Information redaktionell ändring

Motivering: tydliggöra för förskrivarna vad begreppet ”i samråd med hjälpmedelskonsulent” innebär.

Hjälpmedelscentrums specialsortiment

Specialsortiment är:

- Hjälpmedel där hjälpmedelskonsulentens kunskap är extra viktig och förskrivning oftast sker i samband med en utprovning med hjälpmedelskonsulent.
- Speciellt kostsamma och ovanliga hjälpmedel.
- Mer avancerade hjälpmedel att ta till när grundsortimentet inte räcker till.

Specialsortiment förskrivs i samråd med hjälpmedelskonsulent.

Tillägg: Det innebär att kontakt behöver tas med hjälpmedelskonsulent och/eller att sortimentet inte kan förskrivas direkt i webSesam. Samråd förtydligas under respektive produktområde och på förskrivarsidorna på Vårdgivarwebben.

FÖRSLAG PÅ NY RUBRIK TYNGDPRODUKTER – DAGPRODUKTER OCH KRITERIER

04 27 18 Stimulering av sinnen och känslighet, tyngdprodukter

För att göra en skillnad på produkter som används nattetid (tyngdtäcken) och produkter som används dagtid (dagprodukter) då användningen skiljer sig åt. Föreslås att tyngdväst och tyngdfilt/kedjefilt samt bolldynor ska ingå i begreppet dagprodukter. Tyngdfilt/kedjefilt har tidigare gått under produkt tyngdtäcken.

Förslag på kriterier för dagprodukter

Motivering: För att harmonisera beslutade kriterierna för tyngdtäcken med övriga tyngdprodukter som används dagtid. Kognitiv funktionsnedsättning ”Gravt nedsatt sömnfunktion och dygnsrytm” gäller endast tyngdtäcken, inte för dagprodukter.

Inom området dagprodukter ingår hjälpmedel tyngdväst, tyngdfilt/kedjefilt och bolldyna. Utprovning ska ske i samråd med hjälpmedelskonsulent.

Kriterier för förskrivning av dagprodukter

Kan förskrivas till patient med nedsatt aktivitetsförmåga och/eller begränsad delaktighet på grund av **minst fyra** av nedanstående kognitiva funktionsnedsättningar (5st) och som **varat mer än tre månader**.

- Motorisk oro, till exempel:
 - Motorisk hyperaktivitet, svårt att sitta still.
 - Svårt att genomföra vardagliga aktiviteter.
- Nedsatta emotionella funktioner, till exempel:

- Oro och ångest.
- Tvångstankar.
- Irritation, ilska.
- Svårighet att kontrollera känslor som vredesutbrott och /eller hot.
- Nedstämdhet.
- Mani.
- Nedsatt koncentrationsförmåga
 - Tappar lätt fokus.
 - Svårt att fokusera på sina vardagsaktiviteter.
 - Svårt att påbörja, genomföra och avsluta vardagliga aktiviteter.
- Nedsatt rums- och kroppsuppfattning, till exempel:
 - Svårt att avgöra de egna kroppsdelarnas position, var kroppen börjar och slutar och hur den förhåller sig till rum och föremål.
- Nedsatta perceptuella funktioner, till exempel:
 - Över- eller underkänslighet för sinnesintryck.
 - Nedsatt filtreringsförmåga det vill säga att inte ha förmåga att sortera sinnesintryck.
 - Svårt att uppfatta information, avväga kraft och riktning, balansera, tolka och känna igen olika signaler, adekvat använda olika kroppsdelar.

Uppföljning ska ske efter en månad och efter sex månader.

Förskrivare

Arbets terapeut och fysioterapeut/sjukgymnast **som har gått förskrivarutbildning** för tyngdprodukter. **OBS NYTT och föreslås gälla alla tyngdprodukter**

Utprovning ska ske i samråd med hjälpmedelskonsulent.

FÖRTYDLIGANDE AV TEXT FÖR DRIVAGGREGAT-INFORMATION OM REDAKTIONELL FÖRÄNDRING

Harmonisering av text drivaggregat efter de nya kriterierna för elrullstol som togs inför 2021.

12 24 09 Användarstyrda drivaggregat

12 24 09 Vårdarstyrda drivaggregat

FÖRSLAG PÅ PRODUKTER SOM ÖVERGÅR TILL EGENANSVAR 2022

Hjälpmiddelscentrum har under 2021 fortsatt arbetet inom ekonomi i balans genom ta fram förslag på utbudsbegränsningar utifrån följande:

HMC följer nationell utveckling av hjälpmedel och utveckling på allmän marknad, speciellt för hjälpmedel som:

- inte kräver hälso- och sjukvårdspersonal för utprovning
- inte behöver följas upp
- sannolikt inte riskerar skada eller tillbud

Synpunkter gällande konsekvenser för patienterna har inhämtats från förskrivarna via Förskrivarrådet och en omvärldsbevakning har genomförts.

Utifrån dialog i Strategiskt kundråd 2021-10-22 finns en samsyn att följande produkter föreslås tas bort ur sortiment 2022 och övergå till egenansvar.

- ISO-kod 04 48 15 Cylinderkudde – låg förskrivning. Andra lösningar används i första hand
- ISO-kod 24 27 06 Antihalk på rulle - Många verksamheter köper redan idag in dessa själva och olika varianter på antihalk finns i daglig varuhandel
- ISO-kod 18 12 24 Manuellt sängryggstöd - svårt att hantera för patient som måste kliva ur säng för att justera stödet och stödet ger en mindre bra sittställning i sängen
- ISO-kod 18 09 04 Hygienpall Stapel – Låg användning. Låga små pallar finns i dagligvaruhandeln
- ISO-kod 09 09 18 Knappknäppare – Låg förskrivning finns på Varsam
- ISO-kod 09 36 06 Nagelfil på sugplatta - Låg förskrivning finns på Varsam
- ISO-kod 09 39 03 Schamponeringsstöd - Låg förskrivning.